

Pöytäkirja

24.1.2024

VN/30583/2023
VN/30583/2023-MMM-15

Maaseutupoliittisen selonteon sihteeristön 1. kokous

Aika 31.1. klo 14.00-16.00.

Paikka Teams

Osallistujat (X) Antonia Husberg, neuvotteleva virkamies, MMM, pj
(varajäsenet
suluissa)

(X) Ville Vilén, neuvotteleva virkamies, PLM
() (Sami Heikkilä, erityisasiantuntija)

(X) Aili Tervonen, asiantuntija, OKM

(X) Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM

(X) Hanna-Mari Kuhmonen, erityisasiantuntija, TEM

(X) Mika Ristimäki, erityisasiantuntija, YM
() (Johanna Helkimo, erityisasiantuntija)

() Auli Sihvola, erityisasiantuntija, MMM
(X) Sami Tantarimäki, MMM, siht.

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Antonia Husberg avasi kokouksen klo 14.01

Todettiin läsnäolijat ja siirrettiin osallistujien esittäytyminen seuraavaan asiakohtaan, keskustelukierroksen yhteyteen.

2 Toimeksianto ja tehtävät (liite 1)

Puheenjohtaja kertasi asettamispäätöksen mukaisen toimeksiannon ja tehtävät. Kaikista ohjausryhmän ministeriöistä ei osallistu virkahenkilöitä sihteeristön työhön, mutta tästä huolimatta niistä tuetaan ja osallistutaan tiedontuotantoon. Tarvittaessa voidaan kutsua sihteeristön kokoukseen. Kaikkien ministeriöiden mukanaolo on olennaista selonteon lopputuloksen kannalta.

Työskentelystä: Sihteeristö tekee pohjatyön ja valmistelee esitykset ohjausryhmälle, myös selonteosta. MANE, SANK ja HARVA tukevat sihteeristön työskentelyä. Ohjausryhmä linjaa ja päättää mikä eteenpäin menee. Sihteeristö ei osallistua ohjausryhmän kokouksiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

Kampus-työtila on käytössä sekä kokousaineistoa että yhteistä työskentelyä varten. Kokousmuistiot lisätään myös hankeikkunaan. Kokousaineisto lähetetään viimeistään viikkoa ennen kokousta ja kokouksiin saavat osallistua (puheoikeudella) sekä varsinaiset jäsenet että varajäsenet.

Kokouksista ei viestitä ulos, mutta ministeriöiden sisäisesti tietoa saa jakaa. Ministeriöissä olisi-kin hyvä olla selontekoa ajatellen oma maaseutu-/alueryhmä. Maaseutupoliittisen selonteon ulkoiseen viestintään laaditaan oma viestintäsuunnitelma, joka esitellään ohjausryhmälle 2.kokouksessa 7.3.2024.

Valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet –määrärahasta on haettu lisäresursseja maaseutupoliittisen selonteon tekemiseen. Toteutuessaan hanke palvelee selonteossa mukana olevia ministeriöitä.

Keskustelukierros: Pj avasi pyöreänpöydän keskustelun, jossa esittäydettiin ja kuultiin yhtymäkohdat sihteeristön jäsenten oman ministeriön ja hallinnonalan toimintaan tavoitteineen.

Keskustelu:

YM: Hyvä tunnistaa toimintaympäristön muutos, uusi tutkimus, lakimuutokset ja muut vireillä olevat prosessit eli on monta palloa ilmassa ja useita kytkentöjä eri suuntiin, joten selonteolla tavoiteltava kokonaisuus hyvä määritellä ajoissa,

PLM: Puolustuselonteko valmistelussa ja sitä ennen on tullut ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko. Alueellisen läsnäolon tietopohjaa on olemassa ja suunnitelman valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittumisesta työn alla. Rajapinnat kokonaisturvallisuuteen liittyvin hankkeisiin olennaisia, samoin valtioneuvoston päätökseen huoltovarmuuden tavoitteista.

STM: Laaja kokonaisuus, jossa punaisen langan tunnistaminen tärkeää. Ministeriön näkökulmana palvelurakenne ja palvelukokonaisuudet myös maaseutuja ajatellen.

TEM: Tehtävänanto ja aineisto laaja myös suhteessa poliitikkojen kaipaamaan ytimekkääkseen lopputulokseen

OKM: ministeriötä koskevia selonteon teemoja keskustelutetaan ministeriön sisällä

Päätös:

Merkittiin keskustelu tiedoksi.

3 Maaseutupoliittisen selonteon taustoitus (liite 2)

Puheenjohtaja esitteli selonteon taustoituksen ja avasi pyöreän pöydän keskustelun.

Keskustelu:

Milloin selonteko annetaan eduskunnalle ja minkälainen poliittinen ohjaus työllä on? Maaseutupoliittinen kokonaisohjelma 2021-2027 on varsin kattava, mutta mikä on sen suhde selonteoon? Selonteossa on nyt toimia, jotka etenevät käytännössä eri hallinnonaloilla. Selonteossa voidaan siis antaa suosituksia toimista.

Erytisavustajia hyvä keskusteluttaa selonteosta, jottei kirjata sinne mahdottomia. HO:ssa kirjaukset alueiden eriytymisen haasteiden selvitysryhmästä, jota ei vielä perustettu, sekä taloyhtiöiden hallitusta alasajosta. Asunto-osakeyhtiöiden huono rahoitusilanne ja pankkien haluttomuus lainoittaa saattaa ajaa ison joukon taloyhtiöitä vaikeuksiin ja konkurssiin asti. Asunto-oylakia ollaan avaamassa.

MANEn kokonaisohjelma kannattaa hyödyntää ja täydentää. Asuttavuus -termillä on varmaan yhteys Habitability –hankkeeseen, mikä on hyvä ja kannattaa hyödyntää, mutta hyvä myös sanoittaa auki. Kaupunki-maaseutu -luokituksen ja saaristotypologian yhdistelmä olisi kiinnostava, jotta näkisi miten limittyvät, myös harvaan asuttua maaseutua ajatellen. Edellisen selonteon toimenpideohjelma tuli VN:n periaatepäätöksenä, miten nyt?

Poliittinen ohjaus oli hyvä kysymys. Asettamispäätöksessä paljon kytköksiä eri poliittisiin linjauksiin. HO:ssa ei ole linjauksia lähipalveluiden laajentamisesta, mutta tämän olisi huomiota nyt.

MMM:n poliittinen johto on sitoutunut selontekoon ja erityisavustajille menee infoa heti kun alustavaa koontia on olemassa. Valmistelun aikana tullaan kierrättämään moneen kertaan ja keväällä on tarkoitus viedä tiedoksi myös PEYHY:lle. Selonteko tulee olemaan maaseutupoliittista kokonaisohjelmaa tarkempi ja yksityiskohtaisempi, mutta kokonaisohjelma antaa tekemiselle raamitusta. Kokonaisohjelmaan nähden uusi teema muun muassa vieraskieliset.

Päätös:

Merkittiin keskustelu tiedoksi.

4 Tulevat toimet: hankesuunnitelman laadinta ja tilannekuvan koonti (liite 3)

Puheenjohtaja kertoi, että poliittinen tahtotila on se, että selontekoa voitaisiin käsitellä jo hallituksen välitarkastelussa keväällä 2025. Eduskunnalle selonteko annetaan syksyllä 2025. Aikataulun on tiukka ja tarpeen tietää myös sihteeristön resurssit osallistua kirjoitustyöhön.

Keskustelu:

ALKE -päätös(esitys) menossa eteenpäin, myös VN:n huoltovarmuudentavoitepäätös sekä energia- ja ilmastostrategioiden päivitykset relevantteja. Palvelureformista puhutaan nyt HO-kirjauksen mukaisesti. Ajankohtaisia selvityksiä mm. valtakunnallinen selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vuonna 2023. Kaikkineen keskeiset lainsäädäntöhankkeet tarpeen huomioida. Alueidenkäytön kehityskuva julkaistaan 1.2. ja valtakunnallinen rakentamispaineaineisto 12.2.

OKM:ssä ollaan nimeämässä sisäinen työryhmä väestökysymyksiin liittyen.

Selonteon teemat suhteessa ALKE-työhön on linjattava asia materiaalin kokoamisen ja tilannekuvan kannalta. Teemojen osalta ministeriökohtaisia keskusteluja käydään vielä ministeriökierroksella, jonka valmistelu lähtee liikkeelle ensi viikolla (vko 6).

Aluekehittämisen tilannekuva-aineistoa sekä maakuntakohtaisia tilannekuvia voi hyödyntää pohjana ja STM:ssä menossa sote-palveluiden osalta laaja tilannekuvatyö, jota voi myös hyödyntää. Tekoälyn hyödyntämistä ollaan testaamassa muutosohjelma-analyysissä.

Pohdittiin myös mahdollisuutta edetä siten, että tunnistettaisiin nopeasti keskeiset mapo-kehittämistarpeet ja lähdetäisiin sitten taustoittamaan ja tarkentamaan aineistoja. Eli vähän toisin päin kuin suunnitelmassa.

Maaseutupoliittista tilannekuvaa ei ole nyt missään koottuna, joten se täytyy muodostaa. Asian tuntija- ja tekoälyanalyysien paikka tulee, kun tilannekuva on olemassa. Keskustelun perusteella selonteon teemoja tarkastellaan suhteessa ALKE-teemoihin ja katsotaan sitten vielä täydennystarpeita. Tähän palataan vielä ohjausryhmässä. Ministeriökierros auttaa osaltaan yhteensovittamisessa ja me laitamme tarkentavia kysymyksiä avuksi.

Kaikkineen hyviä huomioita, kysymyksiä ja ehdotuksia.

Päätös:

Merkittiin keskustelu tiedoksi ja jatketaan selonteon teemojen ja hankesuunnitelman tarkentamista palautetta antamalla

5 Muut asiat

Todettiin ohryn kokousajat:

- 8.3. klo 10-12.00. 2. kokous (läsnä/hybridi)
- 18.4. klo 10-12.00. 3. kokous (etä)
- 31.5. klo 10-12.00. 4. kokous (läsnä/hybridi)
- 10.6. klo 9-11.00. 5. kokous (etä)

6 Seuraavat kokoukset

Todetaan sihteeristön seuraavat kokousajat:

- 6.2. klo 14-16.00. 2. kokous (läsnä/hybridi)
- 4.3. klo 14-16.00. 3. kokous (etä)

- 20.3. klo 12-14.00. 4. kokous (läsnä/hybridi)
- 12.4. klo 9-11.00. 5. kokous (etä)
- 6.5. klo 13-15.00. 6. kokous (etä)
- 3.6. klo 11.30-13.30. kokous (läsnä/hybridi)

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo16.05